

EEN GLOBAAL OVERZICHT VAN DE FOTOGRAFISCHE INDUSTRIE

Vertaling van "A view of the photographic industry from 30,000 feet", geschreven door Michael Reichmann op zijn site The Luminous Landscape (<http://luminous-landscape.com/>)

Handelsbeurzen vormen altijd een goede gelegenheid om een indruk te krijgen van de gezondheidstoestand van een tak van industrie. Tussen de stands lopen, praten met zowel exposanten als bezoekers verschaft een inzicht in datgene wat men denkt en in wat mogelijke ontwikkelingen voor de toekomst zijn.

Met dit als inleiding zijn hier enige zeer subjectieve waarnemingen over de huidige (maart 2006) toestand van de fotografische industrie. Geen evangelie, enkel opinie.

Megapixels

De grote Megapixel Race schijnt voorbij te zijn. Vanaf de ruwweg 3 Megapixel Nikon D1 en Canon D30 uit eind 1999 en begin 2000 tot aan de heersende stroming van 6 – 8 Megapixels en de top van de lijn van 12 – 16 Megapixel modellen, lijken we nu een evenwicht te hebben bereikt. Het zijn niet nog meer megapixels waaraan de meeste fotografen behoefte hebben. We hebben behoefte aan betere Megapixels en de fabrikanten lijken dat te onderkennen.

Het gebied van 6 – 8M biedt voldoende voor amateurs om A3 (30 x 40cm) afdrukken te kunnen maken, terwijl 12 – 16M de beroeps en gevorderde amateurs in staat stelt om vergrotingen over een dubbele pagina te maken maar ook 30 x 50cm of grotere afdrukken. Dit waren de bovengrenzen van de 35mm film en alles wat groter is hoort thuis bij de middenformaat camera's, net zoals het altijd is geweest.

Het is een verdienste van de industrie dat we nu zelfs camera's zien met iets lagere Megapixel aantallen dan vorig jaar. Zelfs camerafabrikanten erkennen nu dat het beter is om 6 miljoen schone Megapixels te hebben dan 8 miljoen met ruis. Er van uitgaande dat veel camera's lenzen hebben met een lage lichtgevoeligheid, schieten de gebruikers met een hoge ISO waarde en zijn dan ontevreden over de beeldkwaliteit, zelfs bij kiekjes formaat. Moeder Natuur past de wet van de natuurkunde toe op het aantal photons dat op een enkele foto past en de beste besturingsoftware is niet in staat om iets tevoorschijn te halen uit het niets als de pixels te klein zijn.

Het gevolg van dit alles is dat, terwijl we misschien een stijging in het aantal Megapixels zien in kleine stapjes, de fabrikanten nu alle aandacht besteden op het verder verlagen van de prijzen en het verbeteren van andere camerafuncties.

Samengaan en verdwijnen

Het verdwijnen en samengaan van camerafabrikanten zal doorgaan en mogelijk nog meer in de toekomst. Vorig jaar en in het begin van dit jaar zagen we het ter ziele gaan van Contax en Konica Minolta. Anderen kunnen volgen in de komende maanden. Mamiya ziet er op dit moment bijzonder zwak uit.

Hierop vooruitlopend zijn er nieuwe samenvoegingen aan het ontstaan. Sony gaat zich verbinden met de KM technologie, terwijl Olympus een team vormt met Panasonic om het 4/3^e formaat verder te ontwikkelen. Panasonic werkt ook samen met Leica en Pentax bundelt zijn krachten met Samsung. We zagen dat Hasselblad werd opgeslokt door Imacon en ook een deel van zijn ontwerp en productie heeft uitbesteed aan Fuji.

Het spel heet "overleven". Camera business is de business van de consumenten elektronica geworden. Bedrijven als Sony, Panasonic en Samsung, giganten op dit terrein, zien dat camera's niets anders zijn dan weer andere elektronica artikelen. De belangrijkste onderdelen zijn microprocessors en als dit dan je tak van sport is waarom dan niet één stap verder met je componenten als je ze direct in eindproducten kunt verkopen?

Het enige fotobedrijf dat baas is over zijn eigen lot is Canon. Ze ontwerpen en fabriceren hun eigen sensors. Dat doet Sony ook en Panasonic. Anderen zijn afhankelijk van allianties. Nikon is groot en sterk genoeg om het spel te blijven meespelen, ook al moeten ze hun sensors van elders betrekken. En opnieuw, zelfs Canon heeft sensors van bedrijven als Panasonic en Sony toegepast als het zo uitkwam.

Panasonic maakt nu Leica lenzen in het 4/3^e formaat in Japan zonder het merk Panasonic maar wel op de markt gebracht door Panasonic. Leica verkoopt - en zal blijven verkopen - digitale camera's door Panasonic gemaakt onder de merknaam van Leica. Apple LCD monitors worden gemaakt door Samsung Voorheen werden Contax lenzen gemaakt door Kyocera. Samsung plaatst Schneider lenzen op zijn digitale camera's

en Sony gebruikt Zeiss lenzen. Panasonic fabriceert de aspherische elementen die in Nikon en Canon lenzen gaan en Sony levert sensors aan bijna iedere camerafabrikant voor welk model dan ook.

Ben ik duidelijk? Al die dweppers met een bepaald merk die op forums rondhangen moeten een pil nemen. Globalisering is niet alleen iets voor het acht-uur-journaal, het is overal en in alle producten die we kopen.

Wie is er wel en wie is er niet?

Ik ben altijd nieuwsgierig wie wel en wie niet naar de beurs is gekomen, hoe groot hun stand is en wat hun "verhaal" is voor dit moment. Een behoorlijk aantal bedrijven schitterden door afwezigheid. Mamiya was er niet, net als Leaf. Hasselblad/ Imacon hadden geen stand, alleen een privé vergaderruimte.

Je mag hieraan waarschijnlijk niet te veel conclusies verbinden. Nogal wat andere bedrijven waren eveneens afwezig, inclusief alle grootformaat en speciaalcamera fabrikanten en een aantal accessoire fabrikanten. Soms is niet komen meer een uiting van zelfvertrouwen in de eigen marktpositie dan een teken van zwakte. Maar deze vergelijking gaat mank naarmate het bedrijf groter is en dan komt de afwezigheid eerder als negatief over dan als neutraal.

Samsung verraste met een stand die zo groot was als de traditioneel grote jongens van de foto-industrie. Dit bedrijf heeft kennelijk besloten om er hard tegenaan te gaan en verlangt duidelijk een plaats aan tafel. De Pro815 en de GX-1S (een Pentax met een ander etiket) laten zien dat ze zich op meer dan één marktsegment richten. Houd Samsung in de gaten. Dat wordt een partij om rekening mee te houden.

Nikon schijnt nu goed op dreef te komen. De D200, zelfs met de aanvankelijke problemen met de strepen, lijkt een winnaar te worden en veroorzaakt nogal wat verdriet voor andere camera fabrikanten. Canon speelde een valse noot bij vele getrouwen met de onlangs geïntroduceerde 30D. Het model zit de Nikon D200 op de hielen (bedoeld of niet) en het lijkt er op dat het een snelle heruitgave is in plaats van een nieuwe concurrerende aanbieding. Het Canon ontwerp komt een beetje als mosterd na de maaltijd.

En nu de Megapixel strijd voorbij is, lijkt het er op alsof camerafabrikanten beginnen te oogsten van wat ze de afgelopen vijf jaar hebben gezaaid.

Van 1999 tot 2006 verwachtten camera kopers ieder jaar nieuwe modellen. Die zouden dan meer en betere megapixels hebben gecombineerd met lagere prijzen en verbeterde beeldkwaliteit. De halfgeleiderindustrie is nu van de steile helling van de curve doorgeschoven naar de meer geleidelijke helling aan de top van de grafiek. Ze kunnen ons niet ieder jaar veel meer, veel beter, veel goedkoper aanbieden dan datgene waaraan ze ons hebben laten gewennen.

Voor velen is dit een opluchting want veel fotografen hebben zichzelf financieel te veel moeten oprekken in een poging om steeds het laatste en beste model te bezitten. Nieuwe en verbeterde modellen om de 3 tot 6 jaar, zoals in de tijd van de film, zou welkom zijn. Iedere 12 tot 18 maanden een nieuw model waardoor je je ouderwets begint te voelen vormt een financiële last waarbij velen zich ongelukkig voelen.

Camerafabrikanten zouden een adempauze moeten nemen, net als fotografen. Maar zullen ze dat ook doen? De verwachtingen zijn er, maar de tijd zal leren of ze uitkomen.

Printeroorlog

Epson heeft gedurende de afgelopen tien jaar meer dan wie ook de kennis en technologie van het fotografisch afdrukken vooruit geholpen. Ze verdienen een compliment hiervoor. Het is echter wel een race met één paard geweest. Met zijn K3 Pigment inkt en de huidige generatie van fotoprinters beheerst Epson de markt voor kunstdruk en professionele printers.

Dit staat echter wel op het punt om te veranderen. Zowel Canon als HP hebben besloten deze alleenheerschappij aan te vallen met hun eigen breed formaat pigment inkt printers. Bijzonder interessant is de imagePrograf iPF5000 van Canon. Dit is een printer met brede wagen en 12 inkten, die minder dan \$ 2.000,- gaat kosten. De afzonderlijke inktcartridges zijn groot, de koppen zijn zelfreinigend en kunnen door de gebruiker worden vervangen. De papierlijn omvat een rol, voor- en achterkant en een papierlade. De gebruikelijke inktkleuren Cyaan, Magenta, Yellow, Licht Cyaan, Licht Magenta, Mat Zwart, Foto Zwart, Licht Zwart en Licht Licht Zwart zijn aangevuld met Rood, Blauw en Groen. Bij het omschakelen van mat op glanzend papier hoeft geen cartridge te worden vervangen

Printers met 11 en 12 inkten zijn niet nieuw. Zij werden de afgelopen jaren al gebruikt in het top segment van de kunstdrukbedrijven en de beeldkwaliteit is fantastisch. De iPF5000 echter is de eerste printer die dit kwaliteitsniveau met pigmentinkten en prijsniveau binnen het bereik brengt van fotografen die kunstdrukwerk maken. Zoals gezegd, Epson ontmoet een echte uitdager.

HP kreeg er genoeg van om geen rol te spelen bij kunstdrukwerk met pigment inkt en heeft Photosmart Pro B9180 geïntroduceerd, hun eerste pigment inkt model. Dit is een directe concurrent voor de Pro 9500 van Canon, nog een nieuwkomer op de markt van printers met 30cm breedte. Beide printers zijn concurrenten voor de Epson R2400.

Vier Derde

Toen de Olympus E-1 voor het eerst uitkwam was ik van mening dat het 4/3 formaat een doodgeboren kindje was. Het lijkt er evenwel op dat ik het bij het verkeerde eind had.

Uiteindelijk lijkt het er op dat het formaat zal overleven, vooral nu Panasonic mee is gaan doen. Daarbij komt dat we op een punt zijn aangeland waar ongeveer 8MP voldoende is voor de meeste amateurs en Olympus en anderen is het inmiddels gelukt om een behoorlijke beeldkwaliteit te bereiken met kleine sensors met een hoge pixel dichtheid.

Aanvankelijk had Olympus het probleem dat men zich met E1 op de markt voor de beroeps richtte. Enkele professionals gingen er al snel op over, maar toen de concurrentie camera's ging maken met grotere sensor van betere kwaliteit, ondervond Olympus een probleem met hun benadering van de markt. Toen ze vervolgens overgingen naar de kant van de consumenten is het hun veel beter afgegaan.

Professionals hebben behoefte aan bestanden, die groter zijn dan 4/3 camera's kunnen leveren, zelfs bij 8MP. De grote stock agenten verlangen een minimum van 11 MP en enkelen zoals Getty gaan de laatste twee jaar uit van minimaal 16MP, hoewel ze nu genoeg nemen met een hoge beeldkwaliteit ook al is het aantal pixels wat lager. Reclamebureaus moeten breedtes over twee pagina's aan kunnen en dan ook nog kunnen bijsnijden. Zij vinden dat alles wat minder is dan 11 – 12MP hier niet tegen kan.

Dit alles zegt nog niets negatiefs over 4/3 camera's behalve dat ze niet geschikt zijn voor sommige professionele toepassingen omdat die altijd zullen lijden onder de te kleine sensor.

Mijn belangrijkste bezwaar is dat beloofde besparingen op gewicht en afmeting niet zijn uitgekomen. Eén blik op de Panasonic L1 maakt dat duidelijk. En de lenzen van Olympus, hoewel van zeer hoge kwaliteit zijn ook zeer hoog in prijs, hetgeen bezwaarlijk is voor de amateur waarop het marketingbeleid nu is gericht. De nieuwe Leica 4/3 lenzen zullen evenmin goedkoop zijn.

Uiteindelijk zullen 4/3, 1,5x en 1,6x APS C formaat sensors net als de "full frame" blijven bestaan. Er is ruimte voor allemaal.

Medium Formaat Digitaal

Harde tijden liggen in het verschiet, zowel voor fabrikanten als fotografen.

Er zijn nog maar weinig beroeps die met film werken. De verkoop van Middenformaat (MF) camera's neemt daarom al gedurende enkele jaren af. Bronica is verdwenen. Contax is verdwenen en als we de geruchten mogen geloven is Mamiya er niet al te best aan toe. De ZD staat zwak; slechts enkele camera's zijn in december 2005 naar Japan verscheept maar verder niets. Zou het ZD net zo kunnen vergaan als noodlottige 6MP Contax 1N Digital die na twee jaar beloven eindelijk uitkwam en toen zachtjes verdween?

Pentax heeft een 18MP middenformaat camera aangekondigd, die waarschijnlijk moeite zal hebben om te concurreren met de 16MP Canon 1Ds MKII en wat ons verder nog te wachten staat op de Photokina in september. De Kodak chip die wordt gebruikt is langzamer dan de Canon en dat geldt ook voor de snelheid van de autofocus. Middenformaat is nu geleidelijk aan op het niveau van 30-40MP terecht gekomen, zodat de Pentax alleen interessant is voor fotografen die lenzen hebben voor de Pentax 645 en 67.

Eigenlijk is alleen Hasselblad over gebleven. Waar kunnen PhaseOne en Leaf hun achterwanden verder nog kwijt? Imacon is feitelijk de baas van Hasselblad en probeert een Imacon achterwand te verkopen bij iedere H1 en H2. Natuurlijk zijn er nog genoeg Mamiya's, v Hasselblads en Cotaxes in gebruik, maar wat nieuwe verkopen betreft is er een zwart gat.

Het is interessant te vernemen dat PhaseOne meer achterwanden verkoop dan ooit tevoren. Mijn bezoek aan de fabriek en de langewachttijd voor mijn P45 weerspreken deze berichten niet.

Wat houdt de toekomst nog in petto? Een belangrijke vraag en een die we gedurende de komende zes maanden verrassend beantwoord zullen krijgen. Intussen is het een harde markt waar we voorlopig – gezien de beperkte omvang en de veeleisende technologie – geen prijsverlagingen zullen zien zoals we die zagen bij de digitale eenogige reflexcamera (DSLR).

Het medium formaat zal overleven maar het aantal gebruikers zal beperkt blijven en geleidelijk verder afnemen.

Beeldbewerkingssoftware

Op het gevaar af sommige mensen te ergeren waag ik mij aan de volgende voorspelling De dagen van Photoshop heerschappij over digitale beeldbewerking voor fotografen naderen hun einde. Niettegenstaande de naam was Photoshop nooit ontworpen voor fotografen. Het is gedurende zijn bestaan steeds een gereedschap geweest voor grafische ontwerpers en pre-press professionals. Fotografen kwamen er mee in aanraken toen ze in het midden van jaren '90 film gingen scannen en verder toen de digitale camera opkwam 5 – 6 jaar geleden. Photoshop lijkt een beetje op een Swiss Army mes met veel gereedschapp, die lang niet allemaal zijn afgestemd op de behoeften van de fotograaf.

Zeker, Camera Raw en Bridge hebben hun bestaansrecht en zijn ontworpen voor de fotograaf, maar ze zijn gebouwd boven op een gebouw dat opnieuw moet worden ontwikkeld.

Die ontwikkeling is inmiddels bezig op twee plaatsen. Adobe's eigen achtertuin en bij Apple. Als Lightroom in de herfst uitkomt en Aperture de beperking van de database wegwerkt, zullen deze twee programma's de markt voor fotografen gaan beheersen. Natuurlijk zullen we Photoshop voor sommige klussen blijven gebruiken maar steeds meer zullen deze programma's zich gaan richten op de werkrountine en productiviteitsbehoefte van fotografen en amateurs.

Omdat veel fotografen niet de MAC gebruiken zullen ze nog niet door hebben wat deze ontwikkeling inhoudt. Maar als de PC versies van Lightroom deze zomer voor Windows beschikbaar komt zal hen een en ander duidelijk worden.

Volgende halte – Photokina

Dit is een Photokina jaar. Sinds 1950 om de twee jaar in september wordt de photokina in Keulen gehouden. Het is de belangrijkste fotografiebeurs ter wereld. Elk bedrijf dat wat wil bereiken in de deze industrie moet acte de presence geven en het beste beentje voor zetten.